

2016 YILI SEKTÖR DÜZENLEMELERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER

Temmuz 2017

TELKODER'DEN...

Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği TELKODER, Türkiye'de Telekomünikasyon Hizmetleri Sektöründe tam rekabet ve serbestleşmenin gelişmesine doğrudan katkıda bulunmak, Telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren işletmeciler arasında yakın dayanışma ve işbirliğini oluşturarak hizmet kalitesi ve verimliliği yükseltmek, sektörde yer alan şirketlerin güçlenerek dünyaya açılmaları ve dış pazarlarda rekabet edebilmelerini sağlamak amacı ile 26 Haziran 2002 tarihinde kurulmuştur. TELKODER, yurttaşlarımızın en ileri ve en ucuz haberleşme olanaklarına kavuşması, ülkemizin uluslararası arenada büyük bir haberleşme merkezi olabilmesi için serbestleşme ve rekabeti savunan işletmecilerin derneğidir.

Yusuf Ata ARIAK
TELKODER
Yönetim Kurulu Başkanı

Sektörde faaliyet gösteren sivil toplum örgütleri, işletmeciler, düzenleyiciler ve tüketiciler olarak geleceğe yönelik politikalar belirleyebilmek için dünün ve bugünün değerlendirilmesinin çok önemli olduğunu düşünüyoruz. 2013 yılında başladığımız ve bu yıl da devam ettirdiğimiz "2016 YILI SEKTÖR DÜZENLEMELERİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER" Raporumuzda bu amaca yönelik olarak sektörümüzde 2016 yılında yaşanan düzenleyici gelişmeler mercek altına alınmıştır. Raporumuzun amacı hiçbir Kurum ve/veya Kuruluşu eleştirmek değil sektörümüzde yaşanan gelişmeleri, eksiklikleri, mevcut durumu, yapılması beklenenleri gözler önüne sermektir.

Raporumuzun ilk bölümünde, 2016 yılında düzenleyici kurumumuz Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumu'nun üçer aylık dönemler halinde yayımlanan Pazar Verileri Raporlarından yararlanılarak Pazar, Pazar oyuncuları, Pazar büyüklükleri gibi veriler kullanarak mevcut durumumuz analiz edilmeye çalışılmıştır. İkinci bölümümüzde ise, 2016 yılı başından itibaren çıkarılan, tamamlanması beklenen ve gündeme alınması gereken düzenlemeler incelenmiştir.

2016 yılı içerisinde rekabeti destekleyici, ayrımcılığın engellenmesini teşvik eden, tüketiciyi gözeten, eşitlik ilkesinin altını çizen tüm çalışmaları birer başarı olarak sayıyor ve emeği geçen Kurum/Kuruluşlara teşekkür ediyoruz. Bununla birlikte, daha atmamız gereken çok önemli adımların bulunduğunu hatırlatıyor, sektörümüzdeki tüm oyuncuları rekabetin geliştiği, tüketicinin korunduğu bir sektör için birlikte hareket etmeye çağırıyoruz.

TELKODER

SERBEST TELEKOMÜNİKASYON İŞLETMELERİ DERNEĞİ

Temmuz 2017

2016 Yılı

**Sektör Düzenlemelerine
Yönelik Değerlendirmeler**

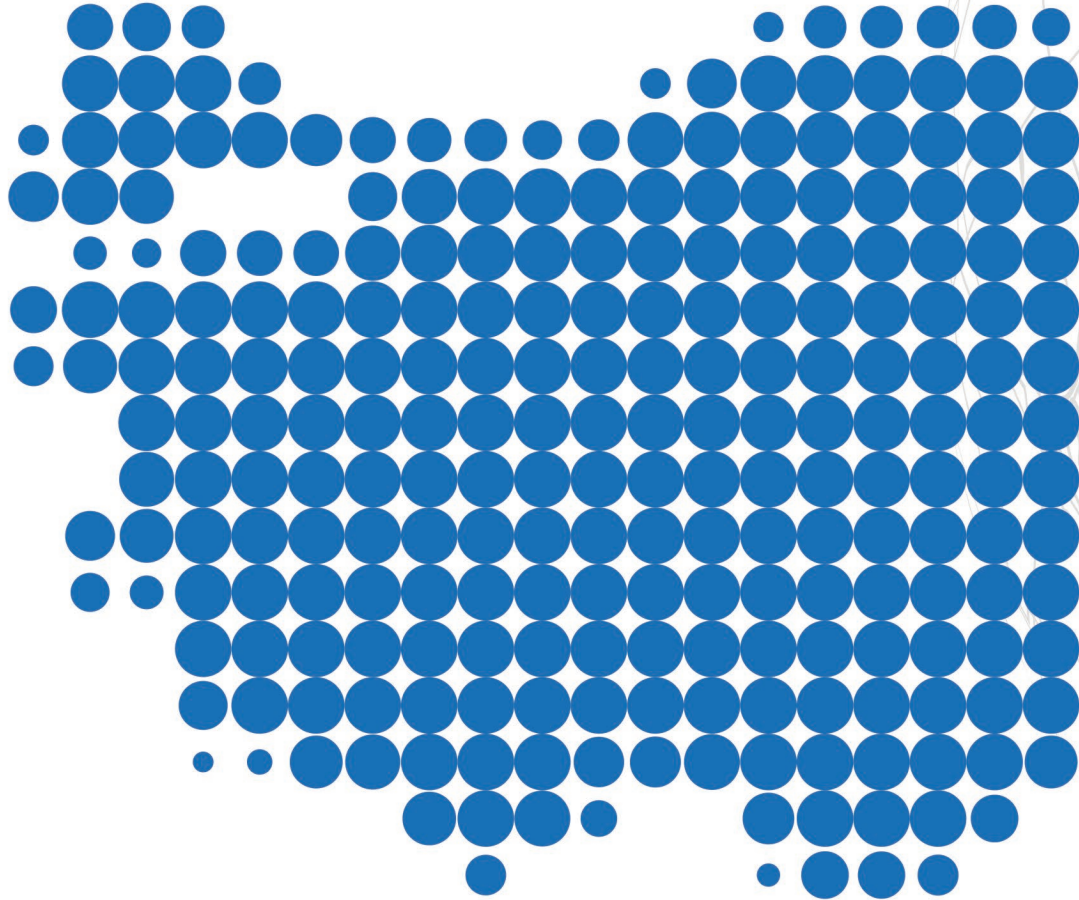
İÇİNDEKİLER

Sektörde 2016 Yılı

Mevzuata İlişkin Önemli Gelişmeler.....	01
Yetkilendirmeler.....	03
Sektör Büyüklüğü.....	04
Gelirler ve Karlılık.....	06
Yatırımlar.....	10
Sabit Telefon Hizmetleri.....	12
Genişbant İnternet Hizmetleri.....	14
Mobil Telefon Hizmetleri.....	17
Uydu Haberleşme Hizmetleri.....	18
Veri Merkezi Hizmetleri.....	19

Düzenlemelere Bakış

1. Tamamlanan Düzenlemeler.....	21
2. Kısmen Tamamlanan Düzenlemeler.....	22
3. Tamamlanmayan Düzenlemeler.....	27
Düzenlemeler Toplu Tablo.....	38

SEKTÖRDE 2016 YILI

"Sektöre ilişkin tüm hesaplamalar Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Pazar Verileri Raporlarından alınan veriler kullanılarak yapılmıştır. Sektör dışındaki hesaplamalarda ise TÜİK, Merkez Bankası, TELKODER, vb. Kurum ve Kuruluşların verileri kullanılmıştır."

MEVZUATA İLİŞKİN ÖNEMLİ GELİŞMELER

1.

26 Ağustos 2015'te ihalesi gerçekleştirilen 4,5 G hizmeti ülkemizde 1 Nisan 2016 tarihinde uygulamaya girmiştir. 4,5 G ile birlikte veri trafiğinde ciddi artış yaşandığı görülmektedir. Orta ve uzun vadede artan kapasite ihtiyacının karşılanabilmesi için fiber şebekenin hızla yaygınlaştırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

2.

3 Ekim 2011 tarihli BTK Kurul Kararı ile "*Elektronik haberleşme sektöründe, yeni yatırımların, teknoloji gelişiminin ve üretiminin özendirilmesi ile bu kapsamda yeni gelişmekte olan fiber internet erişimi hizmetlerinin yaygınlaşmasının teşviki ve altyapı eksenli rekabetin gelişmesini teminen,*

✱ *Beş (5) yıl boyunca veya fiber internet abonelerinin sabit genişbant aboneleri içindeki oranının %25 mertebesine ulaşana kadar fibere erişim hizmetlerinin (Eve/Binaya kadar fiber) pazar analizi sürecine dâhil edilmemesi ve*

✱ *Türk Telekom'un, Kurumumuza muhatap 24.08.2010 tarih ve 809 sayılı yazısında yer alan; fiber altyapı üzerinden İSS'lere toptan olarak eşit şartlarda ve ayırım gözetmeksizin Al-Sat ve Veri Akış Erişimi (VAE) sunulması ile sunacağı hizmetlere ilişkin VAE ve Al-Sat toptan fiber internet tarifelerinin yürürlüğe girmesinden önce Kurumumuza sunulması hususlarına riayet etmesi*

hususlarına karar verilmiştir. "Fiber Muafiyet" için belirlenen beş yıllık süre 3 Ekim 2016 tarihinde sona ermiştir. Raporda detayları yer alan veriler ışığında, söz konusu Kararın uygulama döneminde fiber şebekenin yeteri kadar yaygınlaşmadığı, yerleşik işletmecinin yatırımlarının önemli ölçüde artış göstermediği tespit edilmektedir. Bu kapsamda, 3 Ekim 2016'da beş yıllık sürenin

tamamlanması ile sona eren fiber muafiyet kararının amacına ulaşamadığı, bu nedenle, fiber erişim pazarında gerekli düzenlemelerin bir an önce hayata geçirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

3.

Ülkemizde yaşanan yasadışı faaliyetlerin yoğunlaşması, siber tehditlerin tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de artış göstermiş olması, milli güvenlik ve kamu düzeni konusunda tedbirlerin hayata geçirilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Söz konusu tedbir ve düzenlemelerin odak noktasını elektronik haberleşme sektörünün oluşturduğu dikkat çekmektedir. Özellikle 2016 yılında elektronik haberleşme sektöründe oldukça önemli ve kapsamlı düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Bu yükümlülükler ile gerek hukuki risklerin gerekse de maliyet yükünün işletmecilerin üzerine bırakıldığı görülmektedir. Özellikle küçük ölçekli işletmeciler için ciddi bir yük getiren bu yükümlülüklerin devlet tarafından bir şekilde desteklenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bu noktada, elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösteren işletmeciler her ne kadar üstlerine düşen sorumluluğu yerine getirme bilincine sahip olsa da, ülkemizde yaşanan zor dönemin yönetilebilmesi için alınacak tedbirlerin işe yarar, sürdürülebilir ve uzun dönemli yöntemlerle yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, işletmecilerin özellikle karşı karşıya kaldığı ağır maliyetler ve hukuki risklerine yönelik çözüm yollarının ortaya konması gerektiği değerlendirilmektedir.

4.

Son dönemde özellikle BTK tarafından sektörde tüketici haklarının korunmasına yönelik tedbirlerin arttırılmasının hedeflendiği görülmektedir. BTK tarafından alınan Adil Kullanım Noktası (AKN) hizmetlerinin yeniden belirlenmesi ve 2018 yılında da kaldırılmasını öngören kararda olduğu gibi, ikincil mevzuatta koşullar tüketici lehine değiştirilmekte, sektörde hizmet sunan işletmecilere altından kalkması çok güç mali ve operasyonel yükümlülükler getiren yeni düzenlemeler hayata geçirilmektedir. Tüketici haklarının korunmasının hizmet kalitesi açısından olumlu bir yaklaşım olduğu değerlendirilmekle birlikte, dengenin dikkatle incelenmesi gerekmektedir. İşletmecilere hem mali açıdan hem de operasyonel olarak ağır şartlar getiren düzenlemelerin uzun vadede tüketiciye olumsuz fiyat, kampanya ve şartlar olarak yansıtacağı unutulmamalıdır.

YETKİLENDİRMELER

5.

2014 yılı sonunda BTK tarafından değiştirilerek yürürlüğe alınan “**Elektronik Haberleşme Sektöründe Yetkilendirme Yönetmeliği**” ile i) *Sabit Telefon Hizmeti yetkilendirmesine başvuracak işletmecilere 1 Milyon TL sermaye şartı getirilmiştir.* ii) *5651 sayılı kanun kapsamında işletmecilere getirilen yükümlülüklerin yerine getirilebilmesi için gerekli olan teknik altyapıyı kurmayan STH işletmecilerine hizmet sağlayan diğer işletmecilerin 2 ay içerisinde hizmet sunumuna son vermeleri hükme bağlanmıştır.*

Söz konusu değişiklik neticesinde, aşağıda da görüleceği üzere, 2015 ve 2016 yıllarında yetkilendirme iptallerinde çok büyük artış yaşanmış olup, bu yıllar içerisinde toplam yetkilendirme iptali sayısı sırasıyla 262 ve 423 olmuştur. İptaller içerisinde STH yetkilendirmesi iptal sayısı ise 2015 yılında 155’tir. Bu durumun elektronik haberleşme sektöründe serbestleşme açısından endişe verici ve dikkatle izlenmesi gereken bir durum olduğu değerlendirilmektedir. Yetkilendirme kategorilerine göre iptal sayıları aşağıda yer almaktadır.

	2015	2016
Altyapı İşletmeciliği Hizmeti (B)	9	65
Altyapı İşletmeciliği Hizmeti (K)	-	1
GMPCS Mobil Telefon Hizmeti (B)	3	5
Hava Taşıtlarında GSM 1800 Mobil Telefon Hizmeti (B)	1	1
ISS (B)	26	199
Kablolu Yayın (B)	3	9
OKTH (K)	41	57
Rehberlik Hizmeti	1	1
STH (B)	40	-
STH (K)	115	36
SMŞH (K)	1	5
SMŞH (B)	15	23
Uydu Haberleşme Hizmeti	4	15
Uydu Platform Hizmetleri	3	6

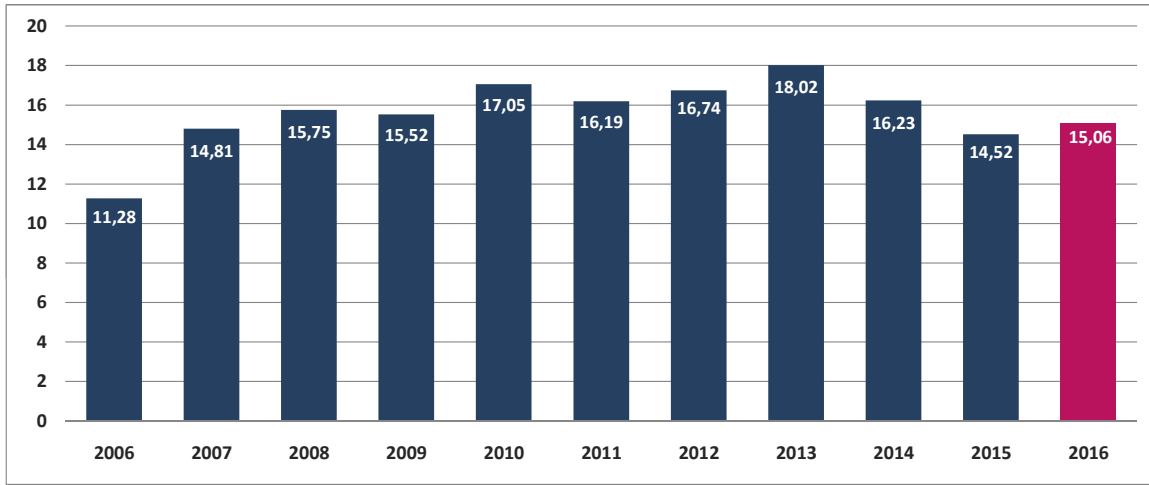
TABLO 1 - Yetkilendirme Kategorilerine Göre İptal Sayıları

SEKTÖR BÜYÜKLÜĞÜ

6.

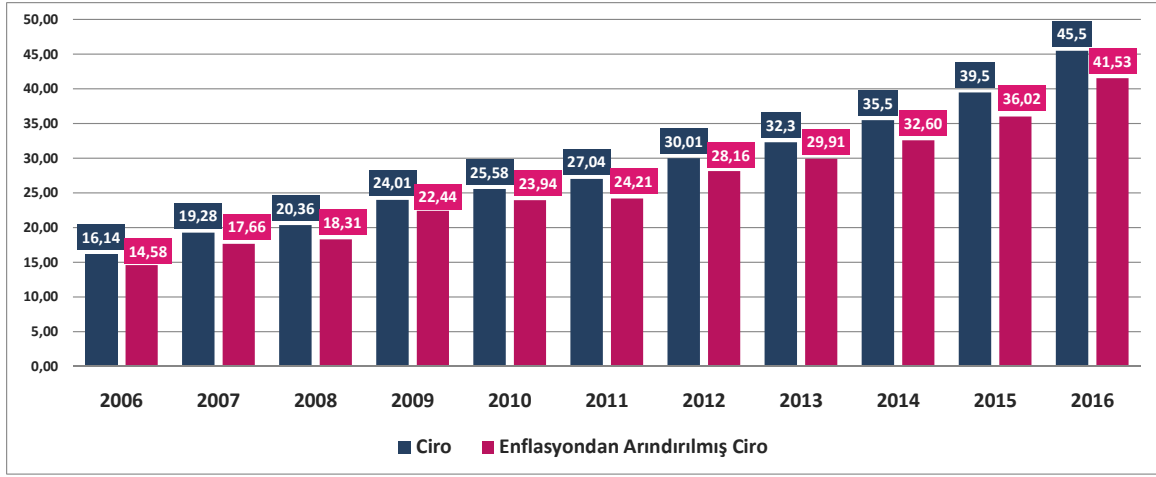
Elektronik haberleşme hizmetleri sektörünün 2016 yılı büyüklüğü 45,5 Milyar TL olarak belirlenmiştir. Dolar bazında değerlendirdiğimizde 2008 yılından itibaren sektörde dikkat çekecek seviyede bir büyüme olmadığını görmekteyiz. 2015 ve 2016 yılında ise özellikle Dolar kurunda yaşanan artış nedeni ile ülkemizde dolar bazında elektronik haberleşme gelirlerinde ciddi bir düşüş yaşanmıştır.

ŞEKİL 1 - Elektronik Haberleşme Sektörü Ciroları, Milyar Dolar (Yıllık Ortalama Kur)

7.

Sektör gelirlerinden enflasyon etkisinin arındırılması ile zaman içerisinde sektördeki reel büyüme de gözler önüne serilmektedir. Bu çerçevede, yıl bazında Tüketici Fiyat Endeks (TÜFE) rakamları dikkate alınarak hesaplandığında, 2016 yılı sektör büyüklüğünün 41,5 Milyar TL olduğu görülmektedir.

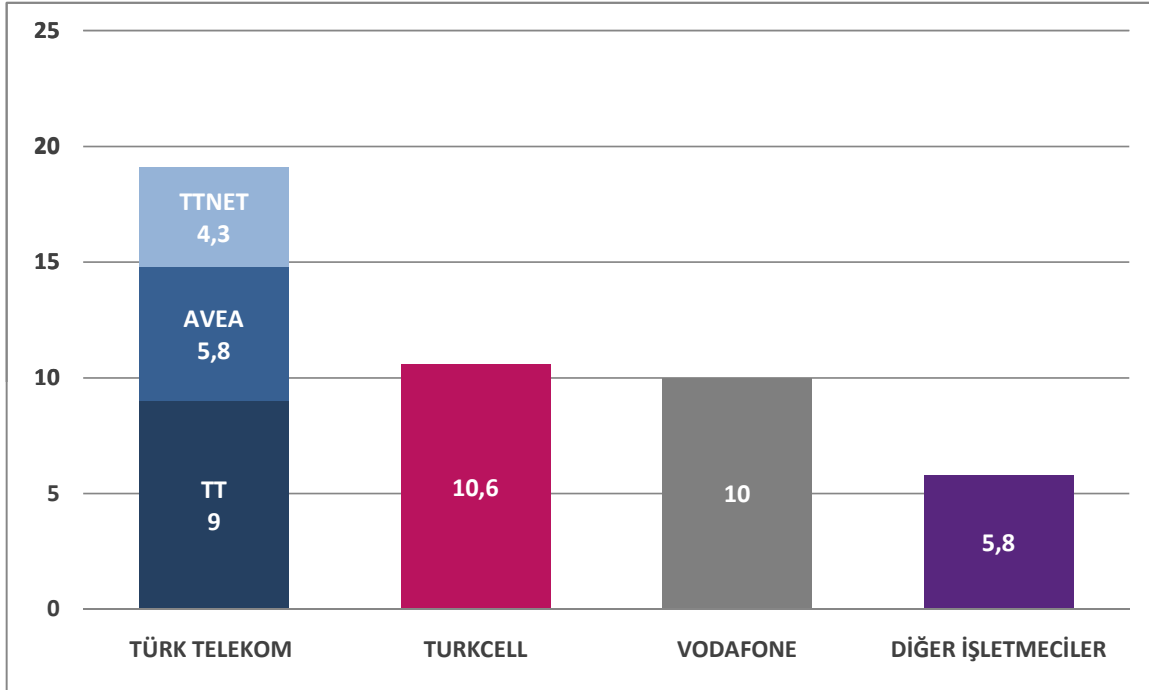

ŞEKİL 2 - Elektronik Haberleşme Sektörü Ciroları, TL

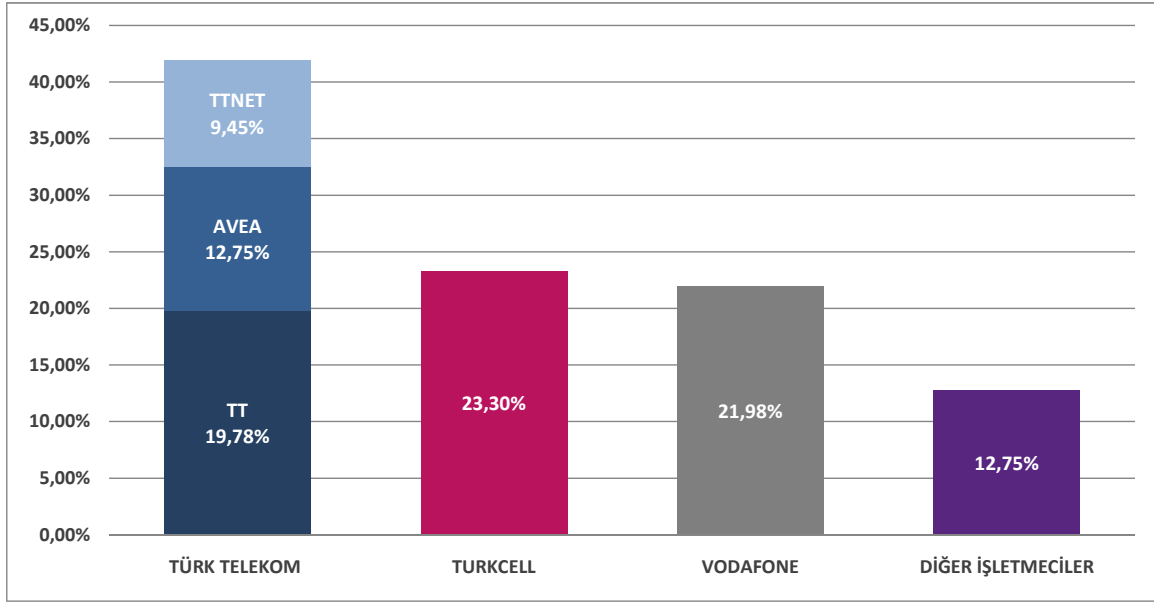
GELİRLER VE KARLILIK

8.

Aşağıdaki grafiklerde TTNET, diğer işletmeciler arasından ayrıştırılarak Türk Telekom grubu içerisinde değerlendirilmiştir. Buna göre, pazarın tamamı dikkate alındığında 3 GSM işletmecisi, Türk Telekom ve TTNET dışında kalan diğer işletmecilerin toplam gelirleri **2016 yılında 5,8 Milyar TL olmuştur**. Diğer işletmecilerin gelire göre Pazar payları ise **%12 civarındadır**.

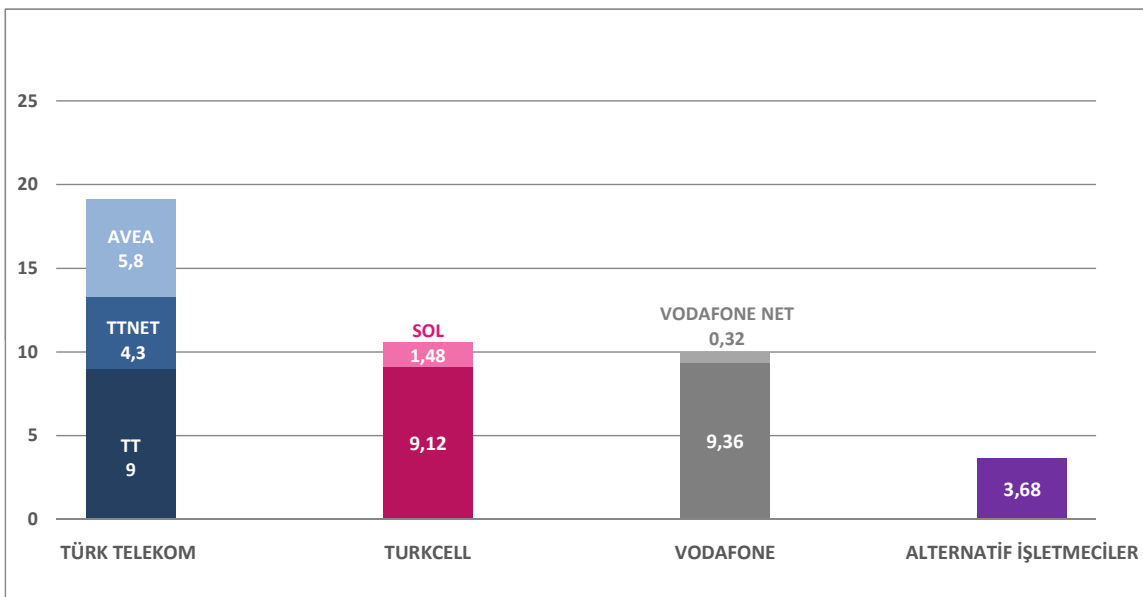
ŞEKİL 3 - İşletmecilerin Toplam Gelirden Aldığı Pay, 2016, Milyar TL

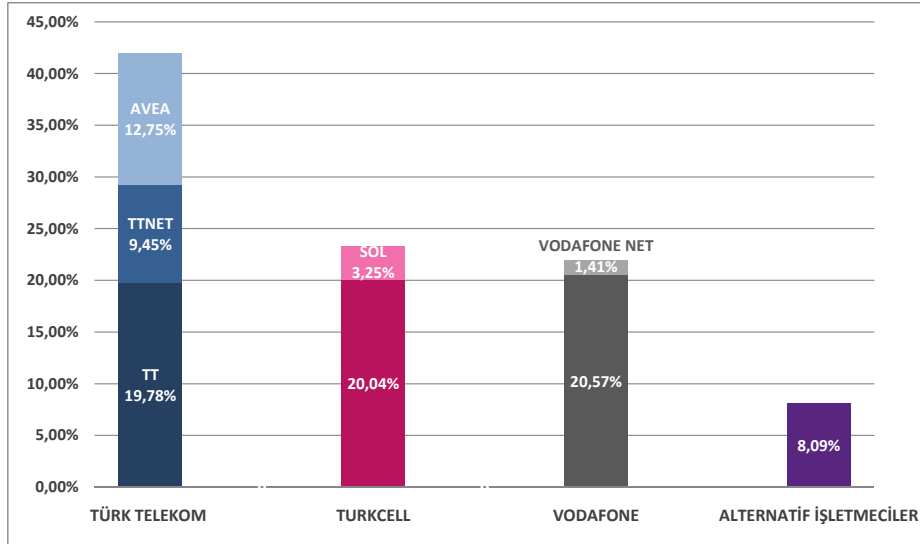
ŞEKİL 4 - İşletmecilerin Toplam Gelirden Aldığı Pay, 2016, %

9.

Turkcell ve Vodafone'a ait olan ve sabit ses ve genişbant tarafında hizmet veren Superonline ve Vodafone Net'in payları çıkarıldığında, alternatif işletmecilerin toplam gelirden aldığı pay dikkat çekici biçimde düşmektedir. Buna göre 2016 yılı sonunda alternatif işletmecilerin gelirleri 3,68 Milyar TL olmuştur, Pazar payları ise %8 civarındadır. 2002 yılında başlayan serbestleşme hareketinden bugüne gelindiğinde, geçen 14 senenin sonunda alternatif işletmecilerin toplam sektör gelirleri içerisindeki payı sadece %8'lerde kalmıştır.

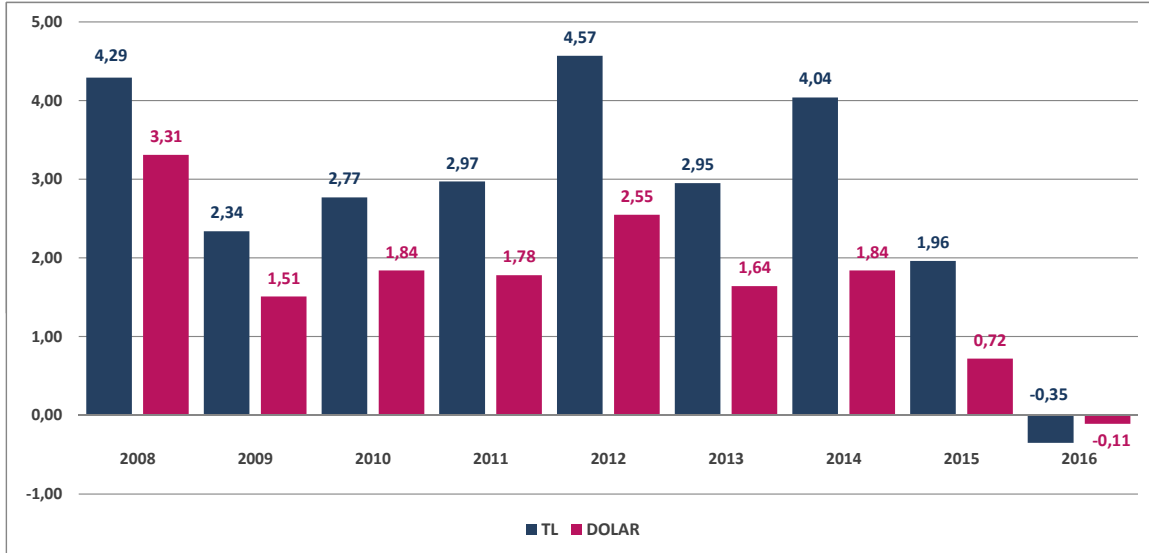
ŞEKİL 5 - İşletmecilerin Toplam Gelirden Aldığı Pay, 2016, Milyar TL

ŞEKİL 6 - İşletmecilerin Toplam Gelirden Aldığı Pay, 2016, %

10.

Üç GSM işletmecisi ve Türk Telekom'un karlılık oranlarına bakıldığında sektörde 2014 yılından itibaren karlılıkların ciddi ölçüde azaldığı görülmektedir. 2016 yılı sonunda, üç GSM işletmecisi ve Türk Telekom'un karlılık miktarının eksiye düşmesi oldukça dikkat çekicidir. Sektörde, büyük işletmecilerin gelir ve karlılıklarında meydana gelen düşüş, sektörün geleceği açısından bir tehdit olarak değerlendirilmektedir.

ŞEKİL 7 - Toplam Kar Miktarı, (TT, Vodafone, Aeva, Turkcell), Milyar TL/Milyar Dolar

11.

Sektör üzerindeki mali yükü anlayabilmek için, elektronik haberleşme sektörünü kapalı bir sistem olarak değerlendirip sistemden çıkan/kaçan para miktarı incelendiğinde, sabit ve mobil hizmetler üzerindeki en temel ve bilindik mali yük unsurlarını, KDV, ÖİV, Hazine Payı, Kurum Masraflarına Katkı Payı, Evrensel Hizmet Fonu ve Cezalarının oluşturduğu görülmektedir. Sektörün üzerindeki mali yükü daha açıkça anlayabilmek için basit bir hesaplama yapıldığında, 2016 yılında sektörden çıkan miktarın yaklaşık 21,2 Milyar TL (6,36 Milyar \$) olduğu tespit edilmektedir.

	Sabit Hizmetler	Mobil Hizmetler
KDV	18%	18%
ÖİV	%15 (Ses) %5 (İnternet)	25% (Ses) %5 (İnternet)
Hazine Payı	-	15%
Kurum Masraflarına Katkı Payı	0,35%	0,35%
Evrensel Hizmet Fonu	1%	-
Kurumlar Vergisi	20%	
Kar Dağıtım Stopajı	15%	
Ödenecek Gelir Vergisi	Gerçek Kişi Gelir Vergisi-Kar Dağıtım Stopajı	
Cezalar	17.942.534	
2016 yılında sektörden çıkan para 21,2 Milyar TL / 6, 36 Milyar \$		

TABLO 2 - Sektörden Çıkan Para Miktarı

12.

Sektöre verilen ceza miktarları yıllar ve işletmeciler bazında incelendiğinde sektörde faaliyet gösteren işletmeciler üzerinde önemli ölçüde mali yük oluşturduğu açıkça görülmektedir.

(Milyon TL)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	TOPLAM
Turkcell	313,6	32,9	13,6	74,9	6,7	13,6	3,4	458,7
Vodafone	19,5	6,1	4,3	8,9	0,9	0,7	10,4	50,8
Avea	0,5	4,3	9,7	1,6	1,0	3,6	0,2	20,8
Türk Telekom	4,6	22,9	4,9	7,3	2,5	4,7	-	46,9
TTNet	-	9,9	15,0	9,9	1,7	3,4	-	39,9
Alternatif İşletmeciler	-	0,7	19,2	1,7	17,4	0,9	3,8	43,6
TOPLAM	338,2	76,8	66,7	104,3	30,2	26,9	17,8	

TABLO 3 - Yıllık İşletmeci Bazında Ceza Miktarları, Milyon TL

YATIRIMLAR

13.

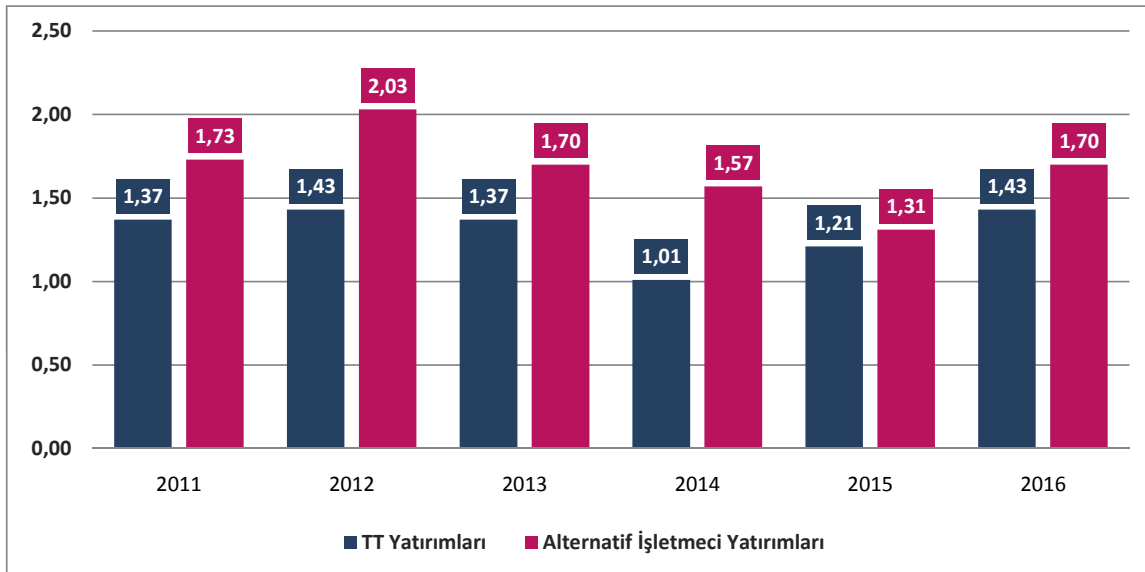
Aşağıdaki tablo, Kasım 2011’de alınan fiber düzenleme muafiyetine ilişkin BTK kararının uygulandığı dönemde Türk Telekom’un yatırım miktarlarını göstermektedir. Tablodan görüleceği üzere Kararın uygulama döneminde Türk Telekom’un yatırımlarında önemli miktarda artış yaşanmamıştır. Fiber kararının uygulamada olduğu dönemler olan 2011-2016 arasında Türk Telekom’un yatırımlarında sadece %6’lık bir artış olduğu görülmektedir. Türk Telekom’un yatırımlarının içerisinde fibere ne kadar yatırım yapıldığı konusunda bir bilgi bulunmamakla birlikte, fiber yatırımların Türk Telekom’un toplam yatırımlarının önemli bir bölümünü oluşturduğu değerlendirilmektedir.

TÜRK TELEKOM YATIRIMLARI (Milyar TL)						
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1,1	1,37	1,43	1,37	1,01	1,21	1,43

YILLIK ARTIŞ/AZALIŞ							
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	(2011-2016)
-	24,5%	4,4%	-4,2%	-26,3%	19,8%	18,2%	6,0%

FİBER KARARI UYGULAMA DÖNEMİ

TABLO 4 - Türk Telekom Yatırımları

ŞEKİL 8 - Türk Telekom ve Alternatif İşletmecilerin Yatırım Miktarı (Milyar TL)

14.

Söz konusu uygulama döneminde alternatif işletmecilerin yatırım miktarlarının Türk Telekom'un yatırım miktarının üzerinde gerçekleştiği görülmektedir.

15.

Sektörde faaliyet göstermekte olan alternatif işletmeciler ile Türk Telekom'un yatırım/gelir oranları dikkate alındığında, Türk Telekom oranının alternatif işletmecilerden daha düşük olduğu gözler önüne serilmektedir. Bu durum, Türk Telekom'dan çok daha küçük ölçekte olmalarına rağmen alternatif işletmecilerin daha fazla yatırım yapmak konusunda kararlı bir tutum sergilediklerini göstermektedir.

	TÜRK TELEKOM	ALTERNATİF İŞLETMECİLER
	Yatırım/Gelir	Yatırım/Gelir
2011	18,6%	37,0%
2012	19,7%	32,4%
2013	19,0%	26,8%
2014	13,2%	21,3%
2015	15,4%	16,1%
2016	16,0%	17,2%

TABLO 5 - TT ve Alternatif İşletmecilerin Yatırım/Gelir Oranları

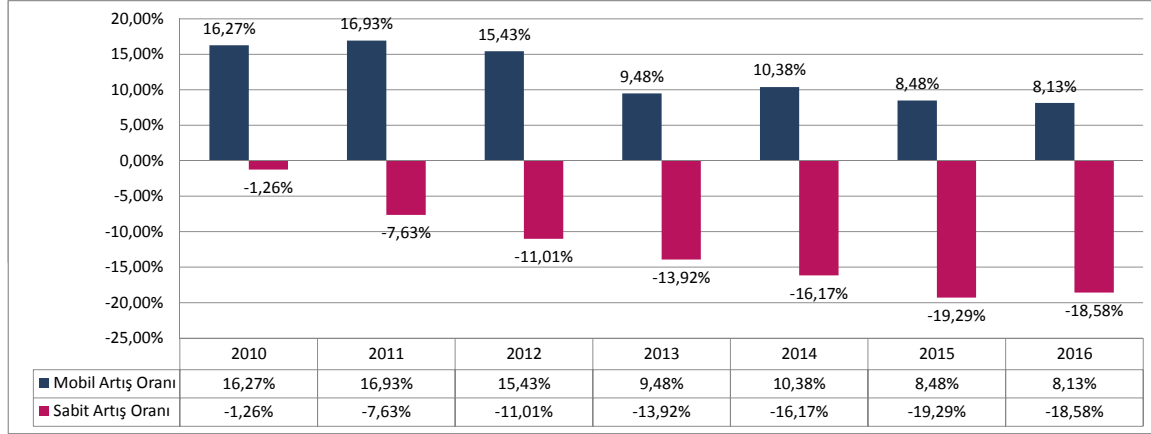
Bu veriler ışığında, Ekim 2016'da beş yıllık sürenin tamamlanması ile sona eren fiber muafiyet kararının amacına ulaşamadığı değerlendirilmektedir. Gerçekten yatırım yapmak isteyen alternatif işletmecilerin önündeki engellerin kaldırılarak ülkemizin önünü açacak olan fiber şebekelerin hızla ve yaygın olarak tesis edilebileceği değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, alternatif operatörlerin yatırım iştahının artması ve böylece yeniden yerleşik işletmecinin de yatırım iştahının artabilmesi, yüksek hızlı genişbant imkânı sunan fiberin ülke sathında yaygınlaştırılmasının sağlanabilmesi adına toptan genişbant erişim pazarında Türk Telekom'un tüm şebekesine erişim başta olmak üzere gerekli tüm düzenlemelerin bir an önce getirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

SABİT TELEFON HİZMETLERİ

16.

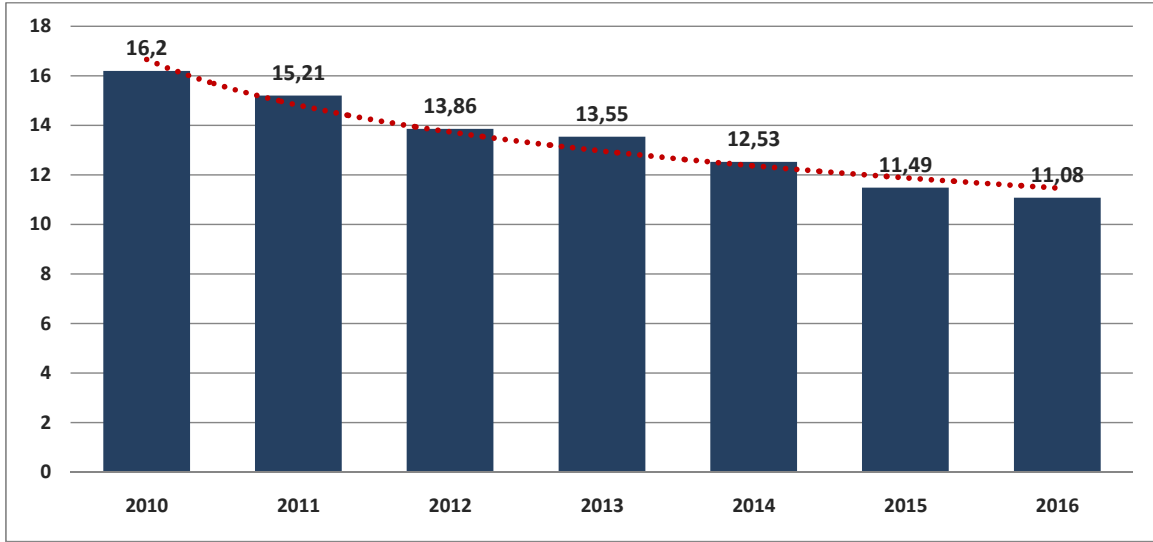
2016 yılında bir önceki yıla göre toplam ses trafiği miktarının %6,8 arttığı tespit edilmektedir. Ancak toplam trafiğin sabit ve mobil trafik olarak ayrıştırılması durumunda çok farklı bir tablo ile karşı karşıya kalınmaktadır. 2010 yılından itibaren toplam ses trafiği içerisinde sabit ses trafiğinin çok ciddi oranda düşmeye başladığı görülmektedir. Bu durumun temel sebebinin ise pazardaki rekabet eksikliği olduğunu söylemek mümkündür. Zira rekabetin gelişmediği pazarlarda, pazara yeni giren işletmecilerin fiyat ve kalite üzerindeki rekabetçi baskılarının sınırlı olması yerleşik işletmecinin Ar-Ge, yatırım ve tarife gibi sektörü büyütecek kararlarını olumsuz yönde etkilemektedir.

ŞEKİL 9 - Mobil ve Sabit Trafik Artış Oranları,%

17.

Sabit ses trafiğindeki düşüşle paralel şekilde sabit telefon abone sayısındaki düşüş eğiliminin 2016 yılında da devam etmekte olduğu görülmektedir.

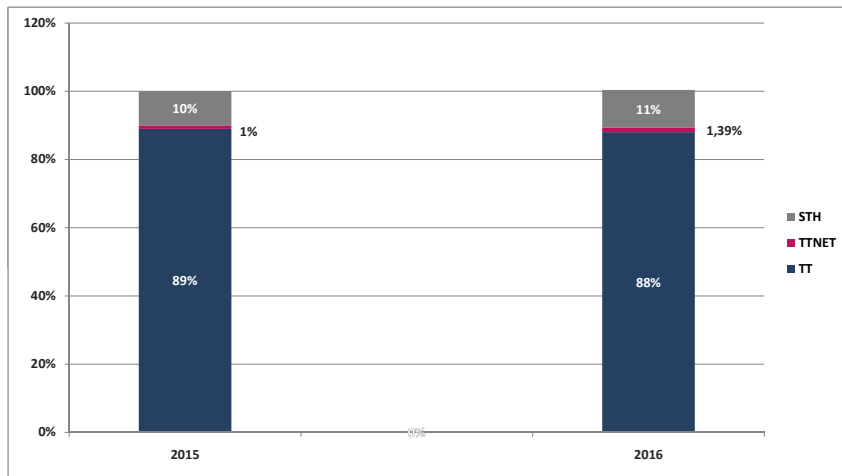

ŞEKİL 10 - Sabit Telefon Hizmetleri Abone Sayısı (Milyon)

18.

Sabit ses pazarının rekabete açılmasından bu yana geçen süre zarfında alternatif işletmecilerin gelire göre toplam Pazar payının hala %11'ler seviyesinde kalmış olması dikkat çekicidir.

Türk Telekom ve TTNET'in aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer aldığı göz önüne alındığında Türk Telekom grubunun Pazar payının yaklaşık %90 olduğu görülmektedir. **Bu durum, 14 yıl önce başlayan serbestleşme sürecinde henüz önemli ölçüde yol kat edilemediğinin en açık göstergesidir. Sabit ses pazarında rekabeti destekleyecek düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır.**

ŞEKİL 11 - STH-Gelire Göre Pazar Payları (%)

GENİŞBANT İNTERNET HİZMETLERİ

19.

2015 yılında 48,6 Milyon olan toplam genişbant abone sayısının 2016 yılında 62,2 Milyona ulaştığı görülmektedir. Veriler incelendiğinde, meydana gelen bu artışın temel kaynağının mobil cepten internet abone sayısındaki artış olduğu anlaşılmaktadır.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Xdsl	6,8%	2%	-2%	0%	2,3%	5,3%	8,5%
Mobil Bilgisayardan İnternet	-	-	23,4%	1,6%	-20,4%	17,9%	-22,5%
Mobil Cepten İnternet	-	-	108,9%	24,5%	38%	20,8%	34,8%
Kablo İnternet	86,8%	68,1%	8,7%	-2,8%	14,8%	12,6%	17,1%
Fiber	-	73,4%	141,5%	85%	22,1%	14,8%	15,2%
Diğer	557,6%	2,5%	-12,4%	-16,9%	-16,1%	-6,7%	27,8%

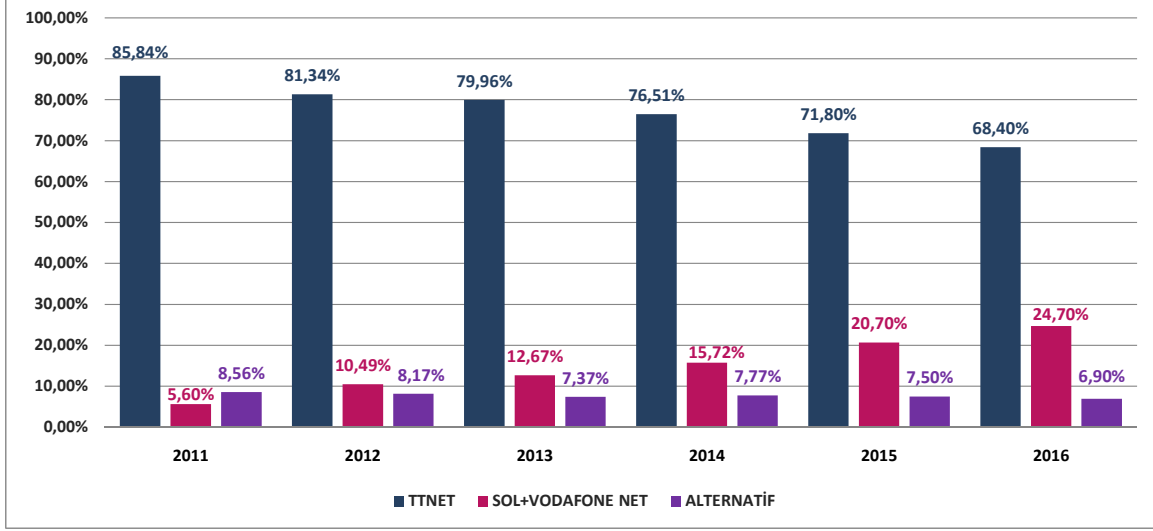
TABLO 6 - İnternet Abone Sayıları Artış Oranları, %

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere;

- * Birkaç yıldır büyüme gösteren mobil bilgisayardan internet abone sayısındaki artış yavaşlamış ve hatta 2016 yılında %22,5 düşüş yaşanmaya başlanmıştır.
- * Özellikle 2012 yılında çok büyük artış gösteren mobil cepten internet abone sayısındaki artışın yavaşladığını söylemek mümkündür.
- * 2013 yılından sonra fiber abone sayısındaki artış hızının ciddi ölçüde yavaşladığı görülmektedir. Fiber abone sayısının kayda değer oranda arttırılabilmesi için, fiber şebekenin hızla yaygınlaşması ve bu kapsamda, yerli ve yabancı yatırımcıların fiber altyapı kurma çalışmalarının önündeki engellerin kaldırılması gerektiği değerlendirilmektedir. Mevcut durumda, yerel yönetimler tarafından fiber şebeke tesisi bir kazanç kapısı olarak görülmekte ve işletmecilerin kendi fiber şebekelerini tesis etmeleri önünde hukuki ve mali engeller çıkarılmaktadır. Oysaki yaygın bir fiber şebeke tesisinde yerel yönetimlerin daha aktif destek vermesi büyük önem taşımaktadır. Tüm dünyada yerel yönetimler, yatırımcıların fiber altyapı kurmalarına destek olmaktadır. Türkiye’de de belediyelerin fiber altyapı kurulumunun kendi bölgelerine sağlayacağı katma değeri anlayıp, bu konuda çıkarılan kanun ve yönetmeliklerin uygulanmasına ön ayak olması gerektiği değerlendirilmektedir.

20.

TTNET Pazar payı aynı seviyelerde devam etmektedir. 2016 sonunda TTNET'in sabit internet hizmetlerindeki pazar payı %68,4'tür. Turkcell Superonline ve Vodafone Net çıkarıldığında, alternatif işletmecilerin Pazar payının ise %7 civarında olduğu görülmektedir.

ŞEKİL 12 -İSS - Gelire Göre Pazar Payları, %

21.

Mobil internet kullanım oranlarına baktığımızda, 1 Nisan 2016'dan itibaren sunulmaya başlanan 4,5G hizmetine yönelik abone sayısının 2016 sonunda 51 Milyona ulaşması dikkat çekicidir. 3G abone sayısının çok büyük bir kısmının 4,5G aboneliğine geçtiği görülmektedir. Mobil internet kullanım miktarının son bir yıl içerisinde %103 arttığı görülmektedir.

22.

Fiber uzunluklarına bakıldığında, 2012 yılından sonra Türk Telekom'un fiber km artış oranının giderek azalmakta olduğu dikkat çekmektedir. 2009-2016 yılları arasında Türk Telekom fiber şebekesinin %78,2 büyürken alternatif işletmecilerin fiber şebekelerinin %265,6 büyümesi oldukça şaşırtıcıdır. Düzenleyici tedbirlere ve ekonomik avantajlara rağmen Türk Telekom'un fiber şebekesinin yeteri kadar büyüme göstermediği açıktır. Toplam sabit genişbant aboneleri içerisinde fiber abonelerinin payı %18,3 olmuştur.

FİBER UZUNLUKLARI (KM)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2009-2016
TT	128.150	131.423	150.120	167.921	181.973	192.671	211.528	228.407	100.257
Büyüme Oranı	-	2,55%	14,23%	11,86%	8,37%	5,88%	9,79%	7,98%	78,23%
ALTERNATİF	17.113	37.709	38.835	42.364	45.440	52.176	56.592	62.567	45.454
Büyüme Oranı	-	120,35%	2,99%	9,09%	7,26%	14,82%	8,46%	10,56%	265,61%
FİBER YAYGINLIĞI (%)		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
		2,30%	3,50%	8,20%	14,20%	16,40%	17,60%	18,30%	

TABLO 7 - Fiber Uzunlukları ve Büyüme Oranları

MOBİL TELEFON HİZMETLERİ

23.

Temmuz 2009'da sunulmaya başlanan 3G hizmeti Mart 2016 sonu itibarıyla 65.949.652 aboneye ulaşmıştır. Ancak 1 Nisan 2016 tarihinde 4.5G'nin hayata geçmesiyle 3G aboneliğinden 4.5G aboneliğine hızlı bir geçiş süreci yaşanmış, Aralık ayı sonunda 3G abone sayısı 18.890.648'e düşerken 4.5G abone sayısı 51.689.904'e çıkmıştır.

24.

Aralık 2016 sonu itibarı ile makineler arası iletişim (M2M) abone sayısı 4 milyona ulaşmıştır.

25.

Mobil internet kullanım miktarlarının hızla artmakta olduğu görülmektedir. 2015 sonunda 165 bin TByte olan kullanımın 2016 sonunda 336 bin TByte'a çıktığı dikkat çekmektedir.

	2013-4	2014-4	2015-4	2016-4
3G Abone Sayısı	49.266.163	58.329.492	64.256.311	18.890.648
4,5 G Abone Sayısı	-	-	-	51.689.904
Mobil Bilgisayardan İnternet	1.701.014	1.354.746	1.597.606	1.237.749
Mobil Cepden İnternet	22.472.129	31.005.915	37.469.948	50.499.165
Mobil İnternet Kullanım Miktarı, TByte	43.686	96.544	165.366	336.473

TABLO 8 - Mobil Genişbant Kullanım Oranları

26.

İşletmeci bazında toplam abone sayılarına bakıldığında bir önceki yıla göre 2016 yılı sonunda, Turkcell'in abone sayıları azalırken, Vodafone ve Avea'nın abone sayısının artmakta olduğu görülmektedir.

27.

Mobil işletmecilerin gelir dağılımına bakıldığında, konuşma ve SMS gelirlerinin düşmekte olduğu göze çarpmaktadır. Bu durumun temel sebebi olarak, özellikle Skype, WhatsApp gibi yabancı kaynaklı İTH'ler (İnternet Tabanlı Hizmetler/OTT) ile haberleşme alanında faaliyet gösteren işletmecilerin farklı düzenlemelere tabi olması nedeniyle adil rekabet ortamının sağlanamaması olduğu değerlendirilmektedir.

28.

4,5 G ile trafiğin ciddi ölçüde artmakta olduğu görülmektedir. Orta vadede ve özellikle 5G'ye geçiş ile ortaya çıkacak olan büyük kapasitenin taşınabilmesi için yaygın fiber şebekelerin varlığı gerekmektedir. Ülkemizdeki fiber uzunlukları ve yaygınlık oranları dikkate alındığında, henüz yeterli altyapı olarak hazır olmadığına sonucuna ulaşılmaktadır. Bu nedenle ülkemizdeki fiber altyapısının dünya ortalamalarına getirilmesi için çalışmalara hız verilmesi gerekmektedir.

UYDU HABERLEŞME HİZMETLERİ

29.

2016 yılsonu itibariyle 11.188 uydu haberleşme hizmetleri abonesi bulunmaktadır. Türkiye üzerindeki uydu kapasitesi dikkate alındığında abone sayısının çok düşük olması dikkat çekicidir. Uydu sektörümüz ve onunla birlikte Türksat, iç ve dış piyasadaki fırsatları kaçırmaya itilmektedir. Bu nedenle Uydu Haberleşme Sektörümüzün önünde büyük imkânlar olmasına rağmen, ihtiyaçlarının da bulunduğu bir ortamda, ayaklarından zincirle bağlı bir vaziyette bulunmaktadır.

30.

2016 yılı sonunda uydu haberleşme hizmet gelirleri 127 milyon civarındadır.

31.

Dünya Elektronik Haberleşme Gelirleri/Uydu Haberleşme Gelirleri ve Türkiye'nin Elektronik Haberleşme Gelirleri/Uydu Haberleşme Gelirleri Karşılaştırılması

açıkça göstermektedir ki, Uydu Haberleşme Hizmetlerinde Dünya ile benzer bir oranı yakalayabilmek için, Türkiye Uydu Sektörünün en az 10 kat büyümesi gerekmektedir. Bu kapsamda;

- 1.** Uydu İşletmecilerine Haziran 2018'e kadar Türkiye içinde yer istasyonu kurulması zorunluluğu getiren düzenleme yürürlükten kaldırılmalıdır.
- 2.** Uydu Haberleşme Sektörün gelişmesini engelleyici tutumlardan vazgeçilmeli ve mevcut durumu iyileştirmek için ihtiyaç duyulan yasal düzenlemeler hayata geçirilmelidir.
- 3.** Türksat'ın, hem toptan, hem de perakende pazarda faaliyet göstermesi ve sektörün gelişmesinxe engel olan ayrıcalıklı durumu devam etmemelidir.
- 4.** Uydu Haberleşme Hizmetleriyle ilgili Uluslararası İşbirliklerinin içinde bulunulmalıdır.
- 5.** Kamu hizmet alımlarında uydu hizmetlerine yönelik sınırlamalar getirilmemelidir.

VERİ MERKEZİ HİZMETLERİ

32.

Küresel Veri Merkezi İstihdam Raporuna göre dünyada 2014 yılında veri merkezlerinde çalışan kişi sayısı 585.000'dir. Veri Merkezlerinde çalışan kişi sayısı 2015 yılında %6,1 artışla 620.000 sayısına ulaşmıştır. Avrupa bölgesinde bu oran, %3,4 ile dünyada en düşük istihdam artışının yaşandığı bölge olmuştur. İlgili raporda Türkiye, Avrupa bölgesinde yer almakta ve ülkemiz %6,4 büyüme oranıyla bölgesinde Almanya ve Rusya'nın ardından üçüncü olmuş, dünya ortalamasının üzerinde bir büyüme gerçekleştirmiştir. Türkiye Küresel Veri Merkezi Personelinin %2'sini istihdam etmektedir. 2015 yılında bu sayı 12.500 kişiye ulaşmış durumdadır.

33.

Türkiye'nin bu büyük pazarda hak ettiği yeri alabilmesi için Veri Merkezi Sektörünün desteklenmesi ve sürdürülebilir bir büyümeye ihtiyacı vardır. Böylelikle bir dünya oyuncusu haline gelebilmemiz mümkün olacaktır. Veri Merkezleri ile doğrudan ilişkilendirilemeyecek hukuka aykırılıklar için küresel ölçekte tanımların sektör için daha faydalı ve kapsayıcı bir şekilde değiştirilmesi gerekmektedir. Veri Merkezi İşletmecisi tanımının, ülkemizin yasal mevzuatında doğru bir şekilde yer almadığı görülmektedir. Veri merkezi işletmecisi kavramınının 5651 sayılı Kanunda

yer sağlayıcılık tanımı içine sıkıştırılmaya çalışıldığı görülmektedir. Dünya ile uygun standartlarda Veri Merkezi işletmeciliğinin yapılabilmesi için başlangıç olarak "Veri Merkezi İşletmecisi" tanımının yapılması gerekmektedir.

Ülkemizin Dünya Veri Merkezi Sektöründe önemli bir oyuncu haline gelebilmesi için Veri Merkezlerinin en önemli gider kalemlerinden olan elektrik harcamaları için indirimli elektrik tariflerinden faydalanmaları hatta bazı durumlarda muaf tutulabilmeleri sağlanmalıdır. Yapı malzemeleri, mekanik ve elektrik donanımlar, IT donanım ve yazılım alımları üzerindeki ve satışlara doğrudan uygulanabilecek vergi indirimleri veri merkezlerine tanınabilecek çeşitli vergi teşviklerinden bir kaçıdır.

34.

KHK/678 ve 11 Ocak 2017 tarihinde yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde, Veri Merkezlerine yönelik çeşitli destek ve teşviklerin verileceği belirtilmektedir. Bu umut verici ve sektörün önünü açması beklenen düzenlemeler incelendiğinde bazı eksikleri olduğu anlaşılmaktadır. Destek ve teşviklerin kapsamının 23 il ile sınırlı kaldığı, Veri Merkezilerinin bu destek ve teşviklerden yararlanabilmesi için bir beyaz alan sınırı olduğu ve Çağrı Merkezlerine personel yönünden destek sağlanmasına karşın Veri Merkezine bu açıdan herhangi bir destek verilmemesi bu düzenlemelerin istenilen ve beklenen etkiyi sağlayamamasına neden olabilecektir. Desteklerin Ülke geneline yaygınlaştırılması, herhangi bir beyaz alan sınırının olmaması ve personel istihdamı açısından gerekli destek ve teşviklerin Veri Merkezlerine de sağlanmasıyla bu düzenlemeler asıl amacına ulaşmış olacaktır. Aynı zamanda, Yurtdışından hizmet alımının yarattığı haksız rekabete ilişkin önlemler alınması gerekmektedir. Amazon, Microsoft, Google vb. küresel ölçekli büyük firmalar, ne istihdam ne de vergi yüküne katlanmadan hizmetlerini rahatlıkla ülkemizde pazarlamaktadırlar. Bu firmalardan alınan söz konusu hizmetler sonucunda, hem ülkemize ait veriler yurtdışında barındırılmakta, hem de Türkiye'de istihdam oluşturan ve vergisini ödeyen yerli işletmecilerimizin büyümesinin önünde büyük bir engel oluşturmaktadır.

DÜZENLEMELERE BAKIŞ

1- Tamamlanan Düzenlemeler

Aşağıda detayları yer alan düzenlemelerin tamamlanmasında emeği geçen tüm Kurum ve Kuruluşlara teşekkür ederiz.

KONU	Ka Band Genişband İnternet Teçhizatı Yıllık Telsiz Ücretleri
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK, UDHB
AÇIKLAMA	BTK ve UDHB tarafından yürütülen çalışmalar neticesinde, uydu terminal cihazlarından alınan Ruhsatname ve Yıllık Kullanım ücreti Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararı ile 3 Ağustos 2016 tarihinde kaldırılmıştır.
DURUM	TAMAMLANDI

2- Kısmen Tamamlanan Düzenlemeler

Aşağıda detayları verilen düzenlemelerin en kısa sürede tamamlanması beklenmektedir.

KONU	Tesis Paylaşımının Hayata Geçirilmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	<p>Tesis paylaşımı konusunda Kurum tarafından yapılan düzenlemeler tamamlanmış olmasına rağmen henüz etkin olarak uygulanamamıştır. Tesis Paylaşımının uygulanabilir hale getirilebilmesi için aşağıdaki adımların atılması gerektiği değerlendirilmektedir;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✿ Geçiş hakkı kapsamında talep edilen güzergâhta tesis paylaşımının zorunlu olması hükmünün değiştirilerek, tesis paylaşımı erişim talep eden işletmecinin ticari kararına bırakılması gerekmektedir. ✿ Tesis paylaşımı ücretleri işletmeciler açısından yatırımı engelleyici bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kapsamda, tarifelerin en az %50 oranında düşürülmesi gerekmektedir. Kaynakların verimli kullanılması açısından bir gözden birden fazla kablo geçirilmesine imkân sağlanmalıdır. ✿ Elektronik Haberleşme Bilgi Sistemi (EHABS) bir an önce hayata geçirilmelidir. <p>Konuya ilişkin BTK tarafından çalışma yapılması ve sorunların bir an önce ortadan kaldırılması gerekmektedir.</p>
DURUM	KISMEN TAMAMLANDI

KONU	Geçiş Hakkı Uygulamasının Hayata Geçirilmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	UDHB
AÇIKLAMA	<p>Bakanlıkça yürütülen çalışmaların neticesinde geçiş hakkı uygulamasına yönelik mevzuat çalışması tamamlanmıştır. Ancak, uygulamada yaşanan sorunların çözümüne yönelik aşağıdaki adımların atılması gerektiği değerlendirilmektedir;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mevzuata göre, Geçiş Hakkı yöntemi ile kendi altyapısını tesis etmek isteyen işletmecilere öncelikli olarak tesis paylaşımı yapma ön şartı getirilmektedir. Bu durum, hali hazırda birçok noktada yerleşik işletmeciye bağımlı hale getirilen alternatif işletmecileri daha da zor durumda bırakmaktadır. Sektörün önünü daha gerçekçi ve sağlıklı bir temelde açmak için Geçiş Hakkı Yönetmeliği'nde tesis paylaşımı zorunluluğunun kaldırılması gerekmektedir. ● Mevcut durumda, yerel yönetimler tarafından fiber şebeke tesisi bir kazanç kapısı olarak görülerek, belediyelere ait kurulan özel şirketler aracılığı ile altyapı tesis edildiği, özel şirketler tarafından tesis edilen altyapıların devralındığı ve yerel yönetimlerin sahipliğindeki şirketlerin altyapılarının bulunduğu güzergahlarda sektörde faaliyet gösteren diğer işletmecilere kendi şebekelerini kurma izni verilmediği gibi mevcutta var olan şebekelerini de kaldırmalarını talep ettikleri görülmektedir. Sadece elektronik haberleşme sektörü için değil, diğer tüm sektörler için son derece büyük öneme sahip olan fiber şebeke altyapısı tesisinin yerel yönetimlerin tercih ve inisiyatiflerine bırakılması kabul edilemez bir durumdur. Fiber şebeke tesisinin yerel yönetimler eliyle tesis edilmesinin önüne geçilmesi ve hatta yerel yönetimlerin sahipliğinde bulunan fiber altyapılarında en kısa sürede işletmecilere devredilmesi gerektiği değerlendirilmektedir. ● Geçiş hakkı sağlayıcılarına yapılan izin başvurularına ya geç cevap alınmakta ya da hiç cevap alınamamaktadır. Ayrıca şehirlerarası güzergâhlarda tesis edilecek projeler birden fazla geçiş hakkı sağlayıcısının tasarruf sahipliğine konu olabildiğinden, geçiş hakkı sağlayıcısı her bir kurumun izin başvuru değerlendirme sistemi farklılık arz etmektedir. Bu nedenle de söz konusu geçiş hakkı izinlerinin ne zaman verileceği öngörülememektedir. Geçiş hakkı izin başvurularının, geçiş hakkı sağlayıcıları tarafından daha kısa sürelerde değerlendirilerek işletmecilere bilgi verilmesinin sağlanması, geçiş hakkı izinlerinin elektronik ortamda yapılabilmesi için gerekli altyapının oluşturulmasını da içerecek şekilde geçiş hakkı sürelerinin ve süreçlerinin belirlendiği mevzuat düzenlemesi gerekmektedir. ● Geçiş hakkı sağlayıcısı kurumlar, Geçiş Hakkı Yönetmeliği'nde yer alan ücret tarifesinin çok üzerinde ücret taleplerinde bulunmaktadır. Ayrıca bazı durumlarda ücret tarifesinde yer almayan ücretleri talep etmektedirler. Belirli bazı durumlar için ücretsiz geçiş hakkı imkânı sağlanmalı ve ayrıca geçiş hakkı sağlayıcılarının ücret taleplerinin Geçiş Hakkı Yönetmeliği ücret tarifesi ile sınırlandırılmasına yönelik bağlayıcı düzenlemeler yapılmalıdır. Geçiş Hakkı Yönetmeliği ücret tarifesinde yer almayan diğer kalemlerin ise tavan ücretler oluşturularak bir tarife üzerinden belirlenmesi gerekli görülmektedir.

KONU	Port Transmisyon Esaslı Ücretlerin Uygulamaya Alınması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	<p>BTK'nın 2012 yılında alınmış olduğu karar doğrultusunda, Türk Telekom tarafından port ve transmisyon esaslı tarifeler oluşturularak iletilmiştir. BTK tarafından gözden geçirilerek belirlenen Port-Transmisyon tarifeleri 11.12.2013 tarihli Kurul Kararı ile 1 Ekim 2014 itibariyle yürürlüğe girmiştir. Ancak, yeni model kapsamında Türk Telekom tarafından belirlenen tarifelerin maliyet esaslı olmaması nedeni ile alternatif işletmecilerin maliyetlerini yönetemeyeceği ve DSL pazarındaki varlıklarını sürdürmelerinin mümkün olmadığı bir model ile ücretlendirilmeye başlanmıştır.</p> <p>26 Nisan 2017 tarihli BTK Kararı ile birlikte, Port-Transmisyon ücretleri ve modelinde revizyon yapılmıştır. Söz konusu revizyon ile birlikte yeni belirlenen transmisyon fiyatı ve abone baremli kampanya ile yıllık transmisyon artış kampanyasının olumlu sonuçlar doğuracağı değerlendirilmektedir. Yeni belirlenecek fiyat ve kampanyalarda, ayırım yapılmadan alternatif işletmecileri destekleyecek bu uygulamaların esas teşkil etmesinin desteklenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.</p> <p>Yeni belirlenen ücretlerdeki en önemli sorun port ücretlerinin, özellikle yüksek hızlar, çok yüksek belirlenmiş olmasıdır. Yüksek hızlardaki port fiyatlarının fazla belirlenmiş olmasının yüksek hızların yaygınlaşmasına engel oluşturacağı, hatta yüksek hızlardaki aboneliklerin daha küçük ölçekli işletmecilerin faaliyet alanından çıkması ile sonuçlanabileceği değerlendirilmektedir.</p>
DURUM	KISMEN TAMAMLANDI

KONU	Veri Merkezi Hizmetlerinin Desteklenmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	UDHB
AÇIKLAMA	<p>22 Kasım 2016 tarihinde yayınlanan 678 numaralı KHK ile Veri Merkezlerine yönelik çeşitli destekler ve teşviklerin verileceği ifade edilmiştir. KHK/678'e ilişkin ilgili Bakanlar Kurulu Kararı, Veri Merkezlerinin Faydalanabileceği Cazibe Merkezleri Programının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar ise 11 Ocak 2017 Tarihli ve 29945 Sayılı Resmî Gazetede yayınlanmıştır. Söz konusu kararlarda, veri merkezlerinin yararlanabileceği destek ve teşviklerin Cazibe Merkezleri Programı çerçevesinde sadece 23 il için geçerli olduğu ve veri merkezlerinin 5.000 m² ve üstü beyaz alana sahip olması gerektiği ifade edilmektedir. Veri Merkezlerinin desteklenmesi açısından olumlu bir gelişme olarak görülen bu adıma yönelik iyileştirmeler yapılması gerektiği değerlendirilmektedir;</p> <ul style="list-style-type: none"> * Destek ve teşvikler 23 il ile sınırlı tutulmayıp tüm ülke geneli için geçerli hale getirilmelidir. * Verilecek olan teşviklerde veri merkezi beyaz alanına ilişkin sınırlamalar kaldırılmalıdır. * Veri merkezleri personeline yönelik teşvikler verilmelidir.
DURUM	KISMEN TAMAMLANDI

KONU	SMŞH'ye İşlerlik Kazandırılması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK, UDHB, Maliye Bakanlığı
AÇIKLAMA	<p>Mevcut durumda BTK'dan bu yetkiyi almış toplam 63 işletmeci bulunmaktadır. Ancak bu işletmeciler aşağıda yer alan sorunlar nedeniyle fiili olarak hizmet vermeye başlayamamıştır;</p> <ul style="list-style-type: none"> * Mevzuat gereği, sanal mobil şebeke işletmecilerinden %15'lik çifte hazine payı alınmasının önüne geçilmelidir. * GSM işletmecilerinin daha yapıcı bir tutum içerisinde olması beklenmektedir. <p>Mevcut durum için yukarıda yer alan sorunların ortadan kaldırılması ve uzun dönemli olarak 5G ihalesi içinde SMŞH şartı getirilmesi ile bu hizmetin önünün açılacağı değerlendirilmektedir.</p>
DURUM	KISMEN TAMAMLANDI

KONU	Fiyat Sıkıştırması ve Yıkıcı Fiyatlandırmanın Önlenmesine İlişkin Düzenleme
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	<p>5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 13. Maddesinde</p> <p>“ c) İşletmecinin ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip olduğunun belirlenmesi halinde; Kurum, fiyat sıkıştırması, yıkıcı fiyatlandırma gibi rekabeti engelleyici tarifelerin önlenmesi için gerekli düzenlemeleri yapar ve uygulamaları denetler” hükmü bulunmaktadır.</p> <p>Mevcut durumda fiyat sıkıştırması yükümlülüğü, Sabit Şebekede Çağrı Başlatma Pazarı kapsamında getirilmiştir. Bahse konu yükümlülüğün EPG tespit edilmiş olan tüm pazarlara getirilmesi gerekmektedir.</p> <p>Bununla birlikte, “Fiyat Sıkıştırmasının Tespitine, Önlenmesine ve Giderilmesine İlişkin Usul ve Esaslar” kamuoyu görüşlerinin alınması ardından BTK web sitesinde yayımlanmıştır. Söz konusu düzenleme, EPG'ye sahip işletmecilerin toptan ve perakende tarifeleri kapsamındaki fiyat sıkıştırmasının önlenmesi ve uygulanacak tedbirleri içermektedir. Ancak düzenlemede, uygulanacak metodolojiye yer verilmemiştir. Şeffaflık ilkesinin bir gereği olarak fiyat sıkıştırmasında kullanılan metodolojinin kamuoyu ile paylaşılması gerekmektedir.</p>
DURUM	KISMEN TAMAMLANDI

3- Tamamlanmayan Düzenlemeler

Aşağıda yer alan düzenlemelerin hayata geçirilmesinin sektörümüz açısından çok büyük fayda getireceği düşünülmektedir.

KONU	Yerleşik İşletmeciye Fibere Erişim Hizmetlerinde Yükümlülük Getirilmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	<p>03.10.2011 tarih ve 2011/DK-10/511 sayılı Kurumunuz Kurul Kararı ile "Beş (5) yıl boyunca veya fiber internet abonelerinin sabit genişbant aboneleri içindeki oranının %25 mertebesine ulaşana kadar fibere erişim hizmetlerinin (Eve/Binaya kadar fiber) pazar analizi sürecine dâhil edilmemesi" ne karar verilmiştir. Karar ile belirlenen süre 2016 Ekim ayı itibarıyla sona ermiştir.</p> <p>Anılan karar neticesinde, uzun dönemde alternatif işletmecilerin yatırım merdiveninde yükselerek kendi şebeke altyapılarını geliştirmeleri ve fiber genişbant erişim hizmetleri pazarında altyapıya dayalı rekabetin oluşması gecikmiştir. Bu durum fiber muafiyet kararının amacının yerine getirilemediği anlamını taşımaktadır. Tüm bu nedenlerle, fiber erişim konusunda gerekli düzenlemelerin biran önce hayata geçirilmesi gerekmektedir.</p>
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	SAYE (Sanal Ayrıştırılmış Yerel Erişim) Referans Teklifinin Yayımlanması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	<p>BTK tarafından Sanal Olarak Ayrıştırılmış Yerel Erişim hizmetine ilişkin çalışma yürütülmüş ve 22.05.2014 tarihli Kurum kararı ile SAYE'nin "Mbit/sn başına transmisyon ücreti" temelli yeni VAE tarifelerine ilişkin uygulamalar gözlemlendikten sonra değerlendirilmesine karar verilmiştir. Söz konusu karar Ankara 10. İdare Mahkemesi tarafından 30 Mart 2016 tarihinde yetki yönünden hukuka aykırı bulunarak iptal edilmiştir. Ancak halen, SAYE konusunda Kurum tarafından herhangi bir düzenleme hayata geçirilmemiştir.</p> <p>Konunun önemi nedeni ile Kurum tarafından yürütülmekte olan çalışmanın vakit kaybetmeden, ivedilikle tamamlanması, Pazar Analizi ve EPG'ye getirilen yükümlülüklerin tekrar değerlendirilmesi, BTK tarafından getirilebilecek referans teklif hazırlama yükümlülüğünün yerine getirilmesinin sağlanması gerekmektedir.</p>
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	TTNET'in Etkin Piyasa Gücü (EPG) İlan Edilmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	<p>Ülkemizde, perakende internet pazarı konusunda BTK tarafından şimdiye kadar bir piyasa tanımı yapılmamış ve EPG belirlenmemiştir. BTK tarafından bu duruma gerekçe olarak da AB'nin perakende piyasalara müdahale etmemek adına böyle bir düzenleme yapmıyor olması gösterilmiştir.</p> <p>Oysa ülkemizde mevcut duruma bakacak olursak, ISS lisanslarının verildiği 2002 yılından bu yana geçen 15 yıllık süre sonunda TTNET'in Pazar payının halen %70'ler seviyesindedir. Rekabetin oluşturulamamasının en temel nedeni de Türk Telekom - TNet işbirliğinin varlığı ve bu işbirliği sonucunda ortaya çıkan rekabet ihlalleri için BTK tarafından şimdiye kadar bir önlem alınmamış olmasıdır. Türk Telekom'un 2015 yılında başlayan entegrasyon süreci ile birlikte söz konusu işbirliğinin ciddi rekabet ihlallerine yol açacak seviyelere gelmiş olduğu görülmektedir.</p> <p>Ülkemizdeki durum ve sonuçlar AB'deki durum ve sonuçlardan çok büyük farklılık göstermektedir. BTK prensip olarak perakende piyasalara müdahale etmemek yöntemini benimsemiş olsa da fiili duruma bakıldığında, özellikle tüketici odaklı konularda perakende piyasaya doğrudan müdahalede bulunabilmektedir. Adil Kullanım Noktası (AKN) hızlarını yeniden belirleyen ve hatta 2018 yılında kaldırılmasını öngören Kurum kararı da bunun önemli bir örneğidir. Bu nedenle, BTK tarafından ivedilikle perakende genişbant hizmeti alanında piyasa tanımının yapılması ve TNet'in EPG ilan edilmesi gerekmektedir.</p>
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Uydu Haberleşme Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK, UDHB
AÇIKLAMA	<p>Türkiye üzerinde bulunan ve Türksat dâhil birçok başka işletmeciye ait genişbant uydu kapasitesinin çok azı kullanılmaktadır. Halen ülkemiz üzerinde bulunan 10 Gbps'lık uydu kapasitesiyle 10 bin aboneyi geçememiş olmamıza karşılık, ABD'de yaklaşık 2 Tbps kapasiteli uydulardan 1,5 milyon abonenin hizmet alabilmektedir. Bu durum anlaşılmadan, iç ve dış piyasası büyütülmeyen bir uydu sektörünün, uydu yapmak hedefinden söz etmek hayal görmek ve kaynakları heba etmektir. Gecikilmemesi ve Ülke olarak dikkatlerimizi mutlaka uydu sektörüne de yöneltilmesi ve bu gidişatın acilen değiştirilmesi gerekmektedir. Bu durumun devam etmesi halinde kısa zamanda ülkemiz ve sektörümüz adına, çok büyük ekonomik kayıpları ve teknolojik zararları beraberinde getirecektir. Dünyada yaşanan bu yeni gelişmelere uygun düzenlemelerin hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda;</p> <ul style="list-style-type: none"> * Uydu İşletmecilerine Haziran 2018'e kadar Türkiye içinde yer istasyonu kurulması zorunluluğu getiren düzenleme yürürlükten kaldırılmalıdır. * Uydu Haberleşme Sektörün gelişmesini engelleyici tutumlardan vazgeçilmeli ve mevcut durumu iyileştirmek için ihtiyaç duyulan yasal düzenlemeler hayata geçirilmelidir. * Türksat'ın, hem toptan, hem de perakende pazarda faaliyet göstermesi ve sektörün gelişmesine engel olan ayrıcalıklı durumu devam etmemelidir. * Uydu Haberleşme Hizmetleriyle ilgili Uluslararası İşbirliklerinin içinde bulunulmalıdır. * Kamu hizmet alımlarında uydu hizmetlerine yönelik sınırlamalar getirilmemelidir.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Sabit pazarda Ayrım Gözetmeme Yükümlülüğünün Gözden Geçirilmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	<p>Yerleşik işletmeci tarafından 2015 ve 2016 yılı içinde gerçekleştirilen organizasyon değişiklikleri ile yerleşik işletmeci ile dikey bütünleşik yapının kurumsal ve bireysel pazarlama, satış, şebeke ve operasyon organizasyonları tek bir çatı altında toplanmıştır. Bu durumun üç şirket arasında bilgi alışverişini ve ortak strateji oluşturup buna uygun olarak uyumlu hareket etmeyi kolaylaştırdığı aşikârdır.</p> <p>Bu organizasyon değişikliğinin rekabete olası etkilerinin bu bağlamda incelenerek mevcut ayırım gözetmeme yükümlülüğünün kapsamının bu bağlamda genişletilmesinde fayda görülmektedir.</p>
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	İnternet Tabanlı Hizmetler (ITH/OTT)
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK, UDHB, RTÜK
AÇIKLAMA	<p>Ülkemizde ITH adı verilen hizmetler konusunda henüz bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak, Skype, WhatsApp gibi yabancı kaynaklı firmaların büyük bir bölümü ülkemizde bu tür hizmetleri sunmaktadır. Bu hizmetlerin ücretsiz, düzenlemelerden muaf ve vergisiz olması nedeni ile tüketici dostu gibi görünse de, hizmetin verildiği ülkeler bu hizmetlerden vergi alamamakta, yasal denetim yapamamaktadır. Haberleşme hizmeti sunan yerli işletmeciler ise ses, mesaj, TV, video gibi bazı hizmetler kapsamında haksız rekabet nedeni ile zarar görmektedirler.</p> <p>Bu hizmetlerin gün geçtikçe yaygınlaşıyor olması nedeniyle konunun geç kalınmadan düzenlenmesi, yabancı kaynaklı ITH firmaları ile haberleşme hizmeti sunan yerli işletmeciler arasındaki rekabet kaynaklı eşitsiz durum ortadan kaldırılmalıdır.</p>
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Rekabet Düzenlemeleri
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	<p>Rekabet Yönetmeliği Yayınlanmalıdır - Kurumun birinci görevi ve hedefi rekabetin tesisi, korunmasına yönelik düzenlemeleri yapmak ve her türlü tedbiri almak olarak Kanunda açıkça yer almaktadır. Ancak, Kurum tarafından bu görevin nasıl ve hangi usuller çerçevesinde yerine getirileceği, rekabet ihlalleri ve referans aykırılıkları konusunda nasıl yol izleneceğini belirleyen bir düzenleme bulunmamaktadır.</p> <p>Rekabet İhlallerine Yönelik Usul ve Esaslar Çıkarılmalıdır- 2010 yılında Kurum tarafından bir çalışma başlatılmış olup henüz sonuçlandırılmamıştır.</p> <p>İşletmecilerin Referans Teklif Aykırılıklarına İlişkin Şikayetlerinin Giderilmesinde Uygulanacak Usul ve Esaslar Belirlenmelidir: Tüketici şikayetlerinin giderilmesinde benzer bir yapı ve neticelendirme biçimi mevcut referans tekliflerin uygulanması açısından önemlidir. Bu nedenle, böyle bir düzenlemenin bir an önce hayata geçirilmesi büyük önem arz etmektedir.</p> <p>Hesap Ayrımı ve Maliyet Muhasebesine İlişkin Usul ve Esaslar Yayınlanmalıdır: Konu ile ilgili 2013 yılında bir çalışma başlatılmış olup, halen sonuçlanmamıştır. Konuya yönelik Kurum bünyesinde AB destekli "Hesap Ayrımı, Maliyet Muhasebesi ve Ağırlıklı Ortalama Sermaye Maliyeti (AOSM) uygulamalarına ilişkin AB ile Uyumun Sağlanmasına İlişkin Teknik Yardım Projesi" Kurum 2017 İş Planı'nda yer almaktadır. Çalışmaların ivedilikle tamamlanarak kamuoyu ile paylaşılması gerekmektedir.</p> <p>Maliyet esaslılığı Yükümlülüğünün Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Belirlenmelidir: Maliyet esaslılığı yükümlülüğü getirilen EPG'lerin bu yükümlülüğü nasıl yerine getireceklerine ilişkin usul ve esasların şeffaf olarak yayımlanmalıdır. Bunun yanında referans tekliflerde yer alan ücretlerin hesaplama yöntemi ve formülasyon tabloları Kurumun sitesinde şeffaf olarak yayımlanmalıdır. Konuyla ilgili henüz bir çalışma yürütülmemektedir.</p>
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Fiyat Dışı Rekabet İhlallerinin Tespiti ve Giderilmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Taslağı kamuoyu ile paylaşılan "Temel Performans Göstergelerinin Raporlanması ve Yayımlanmasına İlişkin Usul ve Esaslar" henüz yürürlüğe alınamamıştır. Söz konusu düzenleme ile ilgili pazarda Etkin Piyasa Gücüne(EPG) sahip olduğu tespit edilen işletmeciler, ayırım gözetmeme, şeffaflık ve hizmet seviyesi taahhütlerine ilişkin işletmeci bazında gerçekleşme değerlerini içeren TPG'lerin sunulması yükümlülüklerine tabi kılınmaktadır. Fiyat dışı rekabet ihlallerinin (hizmet kalitesinin düşürülmesi, oyalama taktikleri, vb.) tespiti için, söz konusu düzenleme kapsamında olan talep, tahsis, tesis, arıza ıslah gibi süreçler ve kapsam dışında olan diğer süreçlerde de ayırım gözetip gözetmediğinin tespitine yönelik denetim yapılması ve var ise söz konusu uygulamaları mümkün kılan düzenleme boşluklarının giderilmesi ve caydırıcı yaptırımların uygulanmasının rekabete oldukça önemli ve olumlu etkileri olacağı düşünülmektedir. Düzenlemenin bir an önce uygulamaya alınması gerekmektedir.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Toptan Tarifelerin Maliyet Esaslı Olarak Belirlenmesi, Kampanyalara Son Verilmesi & Maliyet yöntemlerinin kamuoyu ile paylaşılması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Etkin rekabetin oluşturulmasında daha fazla gecikilmemesi için Elektronik Haberleşme Kanunu'nda ve ikincil düzenlemelerde belirtildiği üzere, toptan tarifelerin maliyet metodolojisi çerçevesinde belirlenmesi ve şeffaflık ilkesi gereği bu metodolojinin kamuoyu ile paylaşılması gerekmektedir.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	THK Modeline İşlerlik Kazandırılması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Toptan Hat Kiralama (THK) modelinin sabit ses pazarındaki hızlı düşüş eğilimini durdurma konusunda en işlevsel yöntem olduğu değerlendirilmektedir. THK modeline işlerlik kazandırılmasına yönelik aşağıdaki önlemlerin hayata geçirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir; <ul style="list-style-type: none"> * THK Aylık Hat Kullanım ücretlerinde ve THK'lı port ücretlerinde kampanyalar hazırlanmalıdır. * VOIP abonelerinin numaralarının THK'ya dönüştürülerek taşınması sağlanmalıdır. * THK numara taşıma yöntemi olarak belirlenmelidir.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	444'lü Numaraların Taşınması ve Tahsislerinin Yapılması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Mevcut düzenlemelere göre 444'lü numaralar Türk Telekom dışında kalan alternatif işletmecilere tahsis edilmemektedir. Bu numaraların alternatif işletmeciler tarafından da tahsis edilebilmesi sektörde rekabetin önünün açılmasını sağlayacak uygulamalardan bir diğeri olacaktır.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Numaraların Coğrafi Anlamının Kaldırılması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Numaraların belirli bir coğrafi alanı işaret ediyor olması eski tip santrallerde yönlendirmenin sağlanabilmesi amacı ile Türk Telekom tarafından uygulanmakta olan bir sistemdir. Mevcut durumda gerek artık eski tip santraller yerine softswitchlere geçilmiş olması, gerekse de Sabit Numara Taşınabilirliğinin hayata geçmiş olması sebebi ile numaraların coğrafi bir bölge, alanı temsil etmesi ihtiyacı ortadan kalmış bulunmaktadır. Konuyla ilgili BTK tarafından henüz bir çalışma yapılmamıştır.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Numara Tanımlamaları için Süre düzenlemesi ve Otomasyona Geçilmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	Mevcut düzenlemede numara tanımlamaya ilişkin herhangi bir azami süre bulunmamasından dolayı numara tanımlamaları her işletmecinin büyüklüğüne, iç süreçlerine, sistemlerine göre değişiklik göstermekte, numara tahsis alan işletmeci almış olduğu numaraları abonelerine ikincil olarak tahsis ettiğinde diğer işletmecilerce tanımlama yapılmamış olmasından dolayı abone mağduriyetleri yaşanmaktadır. Numaralandırma Yönetmeliğine yapılacak bir ekleme ile numara tanımlama için İşletmecilere azami bir süre tanımlanmalı ve bu sayede abone mağduriyetlerinin önüne geçilmelidir. Bununla birlikte, NTS sistemine yapılacak ilave bir modülle numara tanımlamalarında otomasyonun sağlanabileceği değerlendirilmektedir.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Yeni Yerel Aranır Numara (444 Benzeri) Bloğu Tahsisi
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	<p>Yerel Aranır Numaralara ilişkin düzenlemelerde “Ülkenin her yerinden, şebekeden bağımsız olarak aynı sayıda rakam çevrilmesi suretiyle erişilen numaralardır. Hâlihazırda, 444 XXXX şeklinde yerleşik işletmeci tarafından ikincil tahsisi yapılan ve ülkenin her yerinden 7 hane çevrilmek suretiyle aranan numaraların kullanımına devam olunur. Ancak, yeni yerel aranır numara grupları Kurum tarafından belirlenebilir. Yerel aranır numaraların tahsisi ve kullanımında uygulanacak usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.” Hükümleri yer almasına rağmen, alternatif işletmecilere 444’lü veya yine 7 haneli farklı bir bloğun tahsisi yapılmamıştır. Yerleşik işletmeci için söz konusu numaralar bir ayrıcalık oluşturmaktadır.</p> <p>İşletmeciler arasında ayırım gözetilmemesi ilkesi doğrultusunda 2017 yılında alternatif işletmecilere de yerel aranır numaraların açılması yönünde usul ve esasların belirlenmesini ve alternatif işletmecilerin de yerel aranır numaralar üzerinden hizmet sunabilmesinin önünün açılması gerekmektedir.</p>
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Ethernet VAE
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	<p>Ethernet Seviyesinde VAE modeli, IPTV, ses, video konferans, internet, p2p vb farklı kullanım türlerini ölçeklendirebilmek ve optimize edebilmek için gereklidir. Ayrıca yeni nesil şebekeler, Ethernet tabanlı tasarlandığından ve VULA => FTTX yapılar Ethernet olduğundan, bir önceki basamak olan VAE’nin de Ethernet olması, teknolojik yatırımların verimli yapılabilmesi, ülkenin sınırlı kaynaklarının etkin kullanılabilmesine imkân sağlaması açısından önemlidir.</p> <p>Bu sebeple, Ethernet seviyesinde VAE erişim modeli bir yükümlülük olarak düzenlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.</p>
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Tüketici Hakları Mevzuatının Yeniden Gözden Geçirilmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
AÇIKLAMA	<p>Elektronik haberleşme sektöründe tüketici haklarına yönelik hem BTK hem de Gümrük ve Ticaret Bakanlığı nezdinde düzenlemeler yapılmaktadır. Bu iki başlı yapı, işletmecilere her iki kurumun ayrı bakış açısı ve esaslar ile hazırladığı mevzuata uyması yükümlülüğünü getirmektedir. Bu durum farklı ve birbiri ile çelişkili hükümlere uyum sağlamak gibi uygulamada işletmecileri hukuken zora sokacak sonuçlar doğurmaktadır.</p> <p>Elektronik Haberleşme Sektörünün düzenleyici otoritesi olan BTK, sektördeki hizmetlerin veriliş biçimini, hizmetlerin kalitesini, teknik yeterlilikleri bilen ve hizmet özelinde uçtan uca yükümlülükleri düzenleyen bir otorite olarak hâlihazırda tüketicilere yönelik Elektronik Haberleşme Sektöründe Tüketici Hakları Yönetmeliği yayımlamış ve bu yönetmelikte abonelik sözleşmelerinden, fesih sürecine, fatura düzenlemelerinden, şikayet sürecine kadar hemen her hususu ayrıntılı bir şekilde ve tüketicilerin hakları doğrultusunda düzenlemiş bulunmaktadır. Hal böyle iken Elektronik haberleşme sektörünü de kapsayıcı şekilde ikinci bir özel düzenleme yapılmasının gereksiz olduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan düzenlemeler, sektöre özgü uygulama ve hizmetlere tam uyum sağlayamamaktadır. BTK ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı nezdinde bir çalışma yürütülerek, tüketici hakları mevzuatında yeknesaklığın sağlanması gerekmektedir.</p> <p>Bu çerçevede, elektronik haberleşme sektöründe tüketici haklarına yönelik düzenlemelerin Gümrük ve Ticaret Bakanlığı düzenlemelerinden muaf tutulması sağlanmalıdır.</p>
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Birden fazla İnternet Değişim Noktasının Kurulumunun Desteklenmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	UDHB, BTK
AÇIKLAMA	<p>Ülkemizde tüm işletmecilerin katılımı ile kurulmuş olan İDN(ler)in eksikliği birçok riski de beraberinde getirmektedir; ülkemizin üzerinden geçmekte olan internet trafiğinin artması yerine azalması hatta kaybedilmesinin, yine ülkemizde depolanması gereken verilerin yurt dışındaki veri merkezlerine kaymasının, bunun gibi sayısız ekonomik ve teknik tehlikeler ile karşı karşıya kalınmasının beklenebileceği değerlendirilmekte ve söz konusu risklere ilişkin farkındalığımızın artırılması gerekmektedir. Türkiye olarak, en geç 1-2 yıl içerisinde gerekli adımların atılmaması halinde, ülkemizde bulunan veri merkezlerinin çoğunu ve bu konuda uzmanlaşmış personelimizin büyük bölümünü kaybetmekle karşı karşıya kalınması söz konusu olabilecektir.</p> <p>Bu kapsamda, tüm Erişim Sağlayıcıların katılımının zorunlu olacağı birden fazla İnternet Değişim Noktalarının kurulması hususu da biran önce hayata geçmelidir. Burada dikkat edilmesi gereken husus İnternet Değişim Noktaları bir ülkenin güvenliği için çok önemlidir ve bu yüzden bunun mümkün mertebe yerli olanaklar ile hayata geçirilmesi gerekmektedir.</p>
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Ödemeli Yayıncılık Platformu (ÖYP/Pay TV) Sektörünün ihtiyaç duyduğu adımların atılması
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK, RTÜK
AÇIKLAMA	<ul style="list-style-type: none"> * Yüksek vergilendirme rejimi, ÖYP sektörünün üzerinde büyük bir yük ve sektörün gelişmesini, dolayısıyla da vatandaşlara daha kaliteli hizmet verilmesini engellemektedir. * ÖYP Sektörünün karşılaştığı önemli sorunlardan biri de haksız içerik kullanım, iletimi ve paylaşımıdır. Yetkili Kurumların bu sorunla ilgili teknik çözümler üzerine yoğunlaşması gerekmektedir. * Kullanıcıların beğendiği bir uygulama olan E-Fatura uygulamasının, telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren operatörlerde olduğu gibi ÖYP hizmeti veren şirketler için de sağlanması gerekmektedir. * Telif hakları konusunda da yayıncı statüsünde olmayan ödemeli yayıncılık platformlarının ekstra "yeniden iletim" bedeli ödemesinin önüne geçilecek düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	Aboneliklerin Islak İmza Şartı Aranmaksızın Elektronik Ortamda Gerçekleştirilmesi
İLGİLİ KURUM(LAR)	BTK
AÇIKLAMA	<p>Günümüzde, gelişen teknolojilerin hayatımızı kolaylaştırmasının bir sonucu olarak, çevrimiçi olarak pek çok ürün veya hizmeti satın alabilmek mümkün iken, maalesef elektronik haberleşme sektörü çevrimiçi hizmet satın almalarında düzenlemeler kapsamında kısıtlamaların en yoğun olduğu sektör konumundadır.</p> <p>Bugün, çevrimiçi ortamda okunan ve doldurulan formlar ve sözleşmeler ile gerek ulusal gerekse de yurtdışı kaynaklı siteler aracılığı ile birçok ürün ile uçak bileti, konaklama hizmetleri, abonelik temelli sigorta, gazete, dergi gibi hizmetler çevrimiçi satın alınabilmektedir. Ancak teknoloji yoğun internet hizmetlerini çevrimiçi satın alabilmek için çevrimiçi abonelik evrakı okumak mümkün olmasına rağmen, ıslak imza ve kimlik kopyası olmadan abonelik başlatılamamaktadır. Islak imzalı abonelik evrakı gerekliliği hem aktivasyon sürelerini iki katına çıkartmakta, hem de kargo süreçlerinde %30-%50 fireye yol açmaktadır. Islak imza alınması sadece fiziki temas noktaları olan operatörlerin efektif ve düşük maliyetler ile uygulayabildikleri bir işleyiştir ki, bu durum fiziksel temas noktaları olmayan operatörler için etkin rekabet ortamı yaratılmasını da engellemektedir.</p> <p>Gerek tüketici memnuniyetinin artırılması gerekse de etkin rekabet ortamının tesisi ve sürdürülebilirliği adına, ıslak imza şartı aranmadan, abonelik ilişkisinin elektronik ortam aracılığı ile kurulabilmesi sağlanmalıdır.</p>
DURUM	TAMAMLANMADI

KONU	İLGİLİ KURUM	2014 DURUM	2016 DURUM
1 Ka Band Genişband İnternet Teçhizatı Yıllık Telsiz Ücretleri	BTK, UDHB	TAMAMLANMADI	TAMAMLANDI
2 Tesis Paylaşımının Hayata Geçirilmesi	BTK	KISMEN TAMAMLANDI	KISMEN TAMAMLANDI
3 Geçiş Hakkı Uygulamasının Hayata Geçirilmesi	UDHB	KISMEN TAMAMLANDI	KISMEN TAMAMLANDI
4 Port Transmisyon Esaslı Ücretlerin Uygulamaya Alınması	BTK	KISMEN TAMAMLANDI	KISMEN TAMAMLANDI
5 Veri Merkezi Hizmetlerinin Desteklenmesi	UDHB	-	KISMEN TAMAMLANDI
6 SMŞH'ye İşlerlik Kazandırılması	BTK, UDHB, Maliye Bak.	KISMEN TAMAMLANDI	KISMEN TAMAMLANDI
7 Fiyat Sıkıştırması ve Yıkıcı Fiyatlamaların Önlenmesine İlişkin Düzenleme	BTK	KISMEN TAMAMLANDI	KISMEN TAMAMLANDI
8 Yerleşik İşletmeciye Fibere Erişim Hizmetlerinde Yükümlülük Getirilmesi	BTK	-	TAMAMLANMADI
9 SAYE (Sanal Ayrıştırılmış Yerel Erişim) Referans Teklifinin Yayımlanması	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
10 TTNET'in Etkin Piyasa Gücü (EPG) İlan Edilmesi	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
11 Uydu Haberleşme Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması	BTK, UDHB	-	TAMAMLANMADI
12 Sabit pazarda Ayrım Gözetmeme Yükümlülüğünün Gözden Geçirilmesi	BTK	-	TAMAMLANMADI
13 İnternet Tabanlı Hizmetler (ITH/OTT)	BTK, UDHB, RTÜK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
14 Rekabet Düzenlemeleri	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
15 Fiyat Dışı Rekabet İhlallerinin Tespiti ve Giderilmesi	BTK	-	TAMAMLANMADI
16 Toptan Tarifelerin Maliyet Esaslı Olarak Belirlenmesi, Kampanyalara Son Verilmesi & Maliyet yöntemlerinin kamuoyu ile paylaşılması	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
17 THK Modeline İşlerlik Kazandırılması	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
18 444'lü Numaraların Taşınması ve Tahsislerinin Yapılması	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
19 Numaraların Coğrafi Anlamının Kaldırılması	BTK	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
20 Numara Tanımlamaları için Süre düzenlemesi ve Otomasyona Geçilmesi	BTK	-	TAMAMLANMADI
21 Yeni Yerel Aranır Numara (444 Benzeri) Bloğu Tahsisi	BTK	-	TAMAMLANMADI
22 Ethernet VAE	BTK	-	TAMAMLANMADI
23 Tüketici Hakları Mevzuatının Yeniden Gözden Geçirilmesi	BTK, Gümrük ve Tic. Bak.	TAMAMLANMADI	TAMAMLANMADI
24 Birden fazla İnternet Değişim Noktasının Kurulumunun Desteklenmesi	BTK, UDHB	-	TAMAMLANMADI
25 Ödemeli Yayıncılık Platformu (ÖYP/Pay TV) Sektörünün ihtiyaç duyduğu adımların atılması	BTK, RTÜK	-	TAMAMLANMADI
26 Aboneliklerin Islak İmza Şartı Aranmaksızın Elektronik Ortamda Gerçekleştirilmesi	BTK	-	TAMAMLANMADI

ADRES : Mustafa Kemal Mahallesi, 2146. Sk. 14/22, 06510
Çankaya/Ankara, Türkiye

TELEFON : (+90 312) 232 14 52

FAX : (+90 312) 232 13 80

E-POSTA : serbestlesme@telkoder.org.tr